

ΕΠΕΤΕΙΑΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

21/22 ΙΟΥΛΙΟΥ 1974: ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΝΙΚΗ

Βασίλειος Α. Κωνσταντινόπουλος

Καθηγητής Πανεπιστημίου

Πρόεδρος Φ.Σ.Π.

Η σημαντικότερη καταδρομική επιχείρηση, η οποία μάλιστα σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε σε χρόνο μικρότερο των 24 ωρών, είναι αυτή που διεξήχθη τη νύχτα της 21^{ης} προς 22^α Ιουλίου 1974 και μετέφερε από το αεροδρόμιο της Σούδας στην Κύπρο την Α΄ Μοίρα Καταδρομών με αεροσκάφη NORATLAS που μετέπεσαν από κατάσταση αποθήκευσης τάχιστα σε κατάσταση πτήσης. Μολονότι η Α΄ Μοίρα Καταδρομών είχε ενημερωθεί με ετοιμότητα 2 ωρών για τα Δωδεκάνησα, στις 4 μ.μ. της 21.7.74 διατάχθη να μεταβεί στη Λευκωσία και μάλιστα χωρίς σχέδια δράσης. Το σχέδιο πτήσης των αεροσκαφών προέβλεπε αναχώρηση από τη Σούδα στις 22:40 της 21^{ης} και με πεντάλεπτο διαχωρισμό να απογειώνονται τα 15 αεροσκάφη με ανατολική πορεία και σιγή ασυρμάτου, ώστε το τελευταίο να αναχωρήσει στις 23:50. Ο Διοικητής Ταγματάρχης Παπαμελετίου οργάνωσε άψογα τον φόρτο των αεροσκαφών με υλικό και καταδρομείς, ώστε σε κάθε αεροσκάφος να επιβιβάζονται 20 έως 30 οπλίτες και ανάλογα πυρομαχικά. Η σπουδή της όλης επιχείρησης δικαιολογούσε τον χαρακτηρισμό αποστολής αυτοκτονίας, αν και οι συμμετέχοντες αεροπόροι έδωσαν τον κωδικό επιχείρηση ΝΙΚΗ.

Η ασυνεννοησία των επιτελικών οργάνων στην εκτέλεση της εντολής για δέσμευση των αντιαεροπορικών πυροβόλων και πολυβόλων και κυρίως η έλλειψη ενός συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης είχε μοιραίες συνέπειες στην τολμηρότερη αυτή καταδρομική επιχείρηση από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, οπότε ο Όττο Σκορτσένυ, λογαχός της ΕΣ-ΕΣ απελευθέρωσε στα Απένινα τον Μουσολίνι με προετοιμασία μάλιστα ενός μηνός. Τελικά στις 2 π.μ. της 22.7 ένα αεροσκάφος κατέπεσε από φίλια πυρά στον τύμβο της Μακεδονίτισσας, δίπλα στο αεροδρόμιο Λευκωσίας, παρασύροντας στον θάνατο 28 επιβαίνοντες καταδρομείς. Τρία άλλα επίσης αεροσκάφη εβλήθησαν, με αποτέλεσμα να καταστραφούν λόγω πτητικής αδυναμίας με 11 καταδρομείς τραυματίες.

Παρ' όλα αυτά η Μοίρα κατόρθωσε να ξεπεράσει τις πληγές της και να κρατήσει το αεροδρόμιο με τη σθεναρή αντίσταση που προέβαλε κατά των τουρκικών τεθωρακισμένων τμημάτων που είχαν την υποστήριξη, δυστυχώς, των ανδρών του ΟΗΕ. Ο θρυλικός καταδρομέας Μπικάκης ακινητοποίησε 4 τουρκικά άρματα μάχης τινάζοντάς τα στον αέρα με αντιαρματικές βολές αποτρέποντας έτσι την κατάληψη του αεροδρομίου Λευκωσίας. Η επιτυχία αυτή της Α΄ Μ/Κ είχε ως αποτέλεσμα, στην εκεχειρία που ακολούθησε, οι Τούρκοι να απαιτούν επίμονα την απομάκρυνσή της. Παρά την προδοτική ενέργεια της Χούντας η δράση της Α΄ ΜΚ με την επιχείρηση ΝΙΚΗ αποτελεί φωτεινό παράδειγμα ηρωισμού και γι' αυτό διδάσκεται σε επιτελικές Σχολές ως η καλύτερη καταδρομική επιχείρηση ελάχιστης προετοιμασίας, δεδομένου ότι η επιχείρηση Εντέμπε (1976) απαίτησε προπαρασκευή και άσκηση 1 μηνός και παρ' όλα αυτά είχε τον επικεφαλής της υπολοχαγό Νετανιάχου νεκρό.

Δυστυχώς η επί 49 συναπτά έτη κατοχή του βόρειου τμήματος της Μεγαλονήσου χωρίς να διαφαίνεται στον ορίζοντα απελευθέρωσή του προβάλλει την επιχείρηση ΝΙΚΗ ως ένα παράδειγμα πατριωτικής ευθύνης, αγωνιστικότητας ακατάβλητου σθένους και ακριβούς σχεδιασμού που είναι προαπαιτούμενα για την εκδίωξη του Αττίλα.